

ע"פ 21952/07/16 - בילאל זיאן, עלאא זיאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 21952-07-16 זיאן ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:
בפני כב' השופט יוסף אלרון, נשיא [אב"ד]
כב' השופט יחיאל ליפשיץ
כב' השופט ארז פורת
מערערים 1. בילאל זיאן
2. עלאא זיאן
נגד
המשיבה מדינת ישראל

פסק דין

כללי

1. ערעור על פסק דינו של ביהמ"ש קמא (סגנית הנשיא, כב' השופטת אורית קנטור) בת"פ 26316-08-15. הערעור מופנה הן כנגד הכרעת הדין והן כנגד גזר הדין, שניהם מתאריך 23.6.16.

2. כנגד המערערים, תושבי ירכא, הוגש בתאריך 13.8.15 כתב אישום המייחס להם 2 עבירות: ציד חיית בר מוגנת ללא רישיון וללא היתר, לפי סעיפים 2 ו 14 (ב) לחוק הגנת חיית הבר, תשט"ו-1955 (להלן: החוק) בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: חוק העונשין); והחזקת חיית בר, לפי סעיף 8(א)(3) לחוק בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין.

על פי הנטען, צדו המערערים דורבן, שהינה חיית בר מוגנת, וזאת באמצעות דריסה ברכב מסוג פג'ו (להלן: הרכב) בתאריך 30.9.14 בסביבות השעה 23:00, ליד הישוב גרנות שבגליל. עוד נטען, כי סמוך לאחר מכן, עת העמיסו המערערים את פגר הדורבן לתוך הרכב, הם התבקשו לעצור על ידי פקחי הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים (להלן: הרשות), אולם המערער 1, שנהג ברכב אותה עת, החל בנסיעה והמערערים נמלטו מפקחי הרשות כשבמהלך מנוסתם זרקו שק ובו פגר הדורבן מהרכב. צוין, כי למערערים לא היה רישיון ציד וכן לא היה היתר למעשיהם.

3. עיון בהכרעת דינו של ביהמ"ש קמא מעלה, כי היא התבססה בעיקרה על עדויות שני פקחי הרשות - שי קורן ואייל מילר. כעולה מעדויות ודוחות השניים (ר' דו"ח הפעולה ת/4 של שי קורן; ודו"ח הפעולה ת/11 של אייל מילר), הפקחים היו באותו לילה בסיור בכביש 899, בנוסעם בטנדר של הרשות, עת הבחינו ברכב פג'ו בצבע אדום כאשר הוא עומד בצד הדרך ואחד מנוסעיו מכניס שק לתוך הרכב. הפקחים עצרו את הטנדר בסמוך

לרכב הפיג'ו, הפקח שי קורן ירד מהטנדר וביקש לשוחח עם נוסעי הרכב בעודו מזדהה כפקח הרשות, אולם רכב הפיג'ו החל בנסיעה מהירה ונמלט מהמקום. בעקבות כך, התפתח מרדף במהלכו נזרק השק שהוזכר לעיל מצדו הימני של רכב הפיג'ו לתעלה בצד הכביש. כעבור מספר ק"מ עצר רכב הפג'ו ובו שני המערערים.

לצורך הנוחות נתייחס ל 3 נקודות גיאוגרפיות במהלך האירוע - הנקודה בה נצפה רכב הפיג'ו בתחילה כאשר אחד מנוסעיו מכניס את השק (נקודה א'); הנקודה במהלך המרדף אז נראה שק נזרק לצד הדרך (נקודה ב'); והנקודה בה נעצר בסופו של דבר רכב הפיג'ו (נקודה ג').

לאחר עצירת רכב הפיג'ו ועיכוב המערערים, נסע הפקח שי קורן לנקודה ב' - המקום שבו נזרק השק והתגלה שק ובו פגר "טרי" של דורבן (עיקר הממצאים בזירות לעיל צולמו ותיעודו בנדון הוגש לתיק המוצגים בבית המשפט קמא).

בנוסף, תועדה הזירה בנקודה א' שם (ורק שם ולא במקומות נוספים) נמצאו על הכביש קוצי דורבן רבים. במקביל, במקום בו נעצר בסופו של דבר הרכב ובו המערערים (נקודה ג'), נערך חיפוש ברכב הפיג'ו אשר העלה את הממצאים הבאים: בציריה הימנית של מערכת ההיגוי נמצאו קוצי דורבן; על שטיח הרכב נמצא חומר החשוד כדם; וברכב עצמו נמצא פלס. הפקח שי קורן מסר כי מניסיונו, ציד דורבנים נעשה לא פעם באמצעות דריסה - נתון המתיישב עם קוצי הדורבן שנמצאו בסמוך לרכב בנקודה א' ועם קוצי הדורבן בצירית הרכב; עוד ציין שי קורן כי פגר הדורבן שנמצא בשק היה "טרי" וכי הדורבן קיבל מכה באזור הפה. הפקח אייל מילר ציין כי מניסיונו הפלס משמש פעמים רבות להכאת הדורבן, לאחר דריסתו ועל מנת להורגו.

4. גרסת המערערים - הן בעת שנחקרו סמוך לאחר האירוע (ר' חקירת המערער 1 - ת/13; וחקירת המערער 2 - ת/14) והן בבית המשפט - היתה, ככלל, זזה. השניים הכחישו כי עצרו רכבם בנקודה א' ומי מהם הכניס שק לרכב. עוד הכחישו השניים כי נמלטו מהטנדר ובו הפקחים. לשיטת המערערים, הם נסעו לתומם בכביש 899 כאשר עובר לנקודה ג' הם נתבקשו לעצור על ידי הפקחים וכך היה. המערערים הכחישו כי לקחו חלק כלשהו בציד דורבן ומאליו יוצא שהכחישו כי השליכו מרכבם את השק ובו פגר הדורבן. יחד עם זאת, אפנה לכך כי בעת שנגבתה הודעתו של המערער 2, הוא ציין כי בעת שנסע ברכב, עובר לנקודה ג', הוא הבחין בדורבן בתוך שק בצד הדרך (ר' הודעתו, סומנה ת/14, שורה 4).

5. ביהמ"ש קמא קבע כי ראיות המאשימה בכלל ועדויות הפקחים שנדונו לעיל בפרט, היו מהימנות ואמינות ולא נסתרו. מנגד, מצא את גרסת המערערים כלא אמינה ולא מהימנה וככזו שאינה עומדת במבחני היגיון וסבירות. ביהמ"ש קמא ציין, כי המערערים נמנעו מלחקור את עדי התביעה ביחס לשאלות המהותיות השנויות במחלוקת. עוד נקבע, כי המערערים התחמקו משאלות שלא היו נוחות להם וכן מסרו תשובות מתחכמות ומתחמקות באופן שלא חיזק את מהימנותם.

כך, לדוגמה, הפנה ביהמ"ש לכך כי רק בעת חקירתו הנגדית, העלה המערער 2, לראשונה, גרסה לפיה הוא וחברו נסעו אחרי רכב שזרק את הדורבן. ביהמ"ש הוסיף וציין, כי המערערים לא סתרו את תיאור הפקחים כי בעת המרדף שנערך אחריהם לא היו עוד רכבים בכביש, היינו - הרכבים היחידים שנעו על הכביש אותה עת היו טנדר הרשות ורכב הפיג'ו האדום בו נסעו המערערים. לכן, קבע בית המשפט קמא שהוכחה מעבר לכל ספק סביר גרסת הפקחים כי מהרגע שבו נצפה רכב המערערים בנקודה א', נשמר קשר עין רצוף עם רכב הפיג'ו וזאת לאורך כל שלב המרדף כאשר המרחק בין הרכבים במהלך המרדף היה בין 50 ל 100 מטרים, כאשר לאחר כקילומטר נראה שק נזרק מצדו הימני של רכב הפיג'ו וכעבור מרחק נוסף "הדביק" טנדר הרשות את רכב הפיג'ו באיזור צומת שומרה, הרכב האחרון עצר ואז הוזעקה תגבורת למקום. בסיכומו של דבר, ציין ביהמ"ש כי:

"הגם שמדובר בראיות נסיבתיות, הרי בהתגבש כולן, המסקנה האפשרית היחידה המתבקשת היא, כי הנאשמים צדו את הדורבן על ידי דריסתו עם הרכב, כשפגשו בפקחים הכניסו אותו בתוך השק הלבן לתוך הרכב, במהלך בריחתם מהפקחים עד אשר עוכבו בצומת שומרה, השליכו אותו מהרכב אל המקום בו נתפס על ידי העד שי קורן".

6. אשר על כן, קבע ביהמ"ש כי עובדות כתב האישום הוכחו מעבר לספק סביר והמערערים, כאמור לעיל, הורשעו.

7. בהקשר לעונש, גזר בית המשפט קמא על כל אחד מהמערערים מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים למשך שנתיים והתנאי הוא כי לא יעברו את העבירות בהן הורשעו; קנס בסכום של 7,500 ₪ ב 15 תשלומים, או 75 ימי מאסר תמורתו; וכן חייבם בחתימה על התחייבות כספית ע"ס 12,000 ₪ להימנע מלעבור למשך 3 שנים את העבירות בגינן הורשעו. בית המשפט קמא ציין כי המערערים לא הציגו נסיבות אישיות המצדיקות התחשבות למעט אמירה כללית כי הם אינם עובדים.

טענות הצדדים, בתמצית

8. לצורך הליך הערעור מונו למערערים סניגורים מטעם הסניגוריה הציבורית אשר הגישו מטעמם הודעת ערעור מתוקנת ומפורטת וזאת בהמשך להודעת הערעור אשר הוגשה בתחילה על ידי המערערים, שלא היו מיוצגים עד אותו שלב. המערערים העלו שלושה ראשי נימוקים:

הראשון, כי מחדלי החקירה של המשיבה פגעו ביכולתם להתגונן. בהקשר זה נטען, כי ראיות חפציות שונות שנתפסו כלל לא נבדקו. המערערים הפנו, בין היתר, לכך כי לא נערכה התאמת ד.נ.א. בין פגר הדורבן, שהושמד סמוך לאחר האירוע, לבין הסימנים החשודים כדם שנמצאו על אחד משטיחי הרכב; כמו כן לא נבדקו הקוצים שנמצאו נעוצים באחת מצריות הרכב כדי לבחון את סברת הפקחים כי מדובר בקוצים של דורבן.

השני, כי ביהמ"ש לא שמר על זכויותיהם, על אף שלא היו מיוצגים וחרף חובתו לסייע לנאשם שאינו מיוצג ולא תמיד יודע לחקור את עדי התביעה באופן הראוי. כך, הפנו המערערים לסתירה לשיטתם בין דו"ח הפעולה של הפקח איל

מילר (ת/11) שציין כי הצליח לזהות את נהג רכב הפיג'ו כמי שמוכר לו; בעוד שבעדותו מסר כי אינו זוכר מי נהג ברכב הפיג'ו. עוד נטען, שעדויות מרבית עדי התביעה היו לאקוניות וכי ביהמ"ש קמא לא הבהיר למערערים את זכויותיהם. כך, לדוגמה, לא הבהיר ביהמ"ש למערערים כי לא חלה עליהם החובה למסור תשובתם לכתב האישום וכי אינם חייבים להעיד להגנתם.

השלישי, נטען כי אופן הסקת המסקנות על ידי בית המשפט קמא היה שגוי. מדובר בהרשעה המבוססת על ראיות נסיבתיות שכן איש מהעדים לא הבחין במי מהמערערים צד את הדורבן, אם בדריסה ואם באופן אחר. בהקשר זה טענו המערערים, כי בית המשפט קמא לא בחן תרחישים נוספים מלבד האפשרות המפלילה. נטען, שגם אם כלל הראיות שהובאו בפני בית המשפט ייקבעו כנכונות, לא נשללו האפשרויות הבאות: האחת, כי נוסעי רכב אחר שנסע בכביש עוד בטרם האירוע שנצפה על ידי הפקחים (או לאחר האירוע אך בטרם שבו הפקחים לאזור) השליך את השק ובו פגר הדורבן לצד הדרך; השניה, כי הדורבן הומת על ידי חית בר אחרת ורק נלקח על ידי המערערים; השלישית, כי המערערים פגעו בדורבן בשוגג, לא רצו להותיר את הפגר בשטח ולכן העמיסו אותו לרכבם ועם הופעת הפקחים נבהלו והחלו להימלט; הרביעית כי הדורבן נפגע על ידי רכב חולף שנסע בכביש טרם המערערים והמשך התרחיש דומה לתרחיש הקודם (נטלו את הפגר ונמלטו רק משום חששם מהפקחים). בנוסף, העלו המערערים תמיהות נוספות. כך, נטען כי אין זה הגיוני שהמערערים צדו דורבן בכביש ראשי יחסית; וכן נטען שהפגיעות שנצפו בפגר הדורבן אינן מתאימות לדריסתו.

9. ביחס לגזר הדין, נטען כי המערערים לא הבינו כי זכותם להביא ראיות לענין העונש ומשכך לא נפרסו כלל הנתונים הרלוונטיים בעניינם. נעיר, כי בהקשר זה קיבלנו את בקשת המערערים להגיש במסגרת הערעור ראיות וזאת בהקשר לערעור על חומרת העונש.

10. מנגד, טען בא כח המשיבה כי יש לדחות את הערעור על כל חלקיו.

נטען, כי לא היו כל מחדלי חקירה בתיק ויש לאבחן בין הראיות המספיקות כדי הרשעה לבין ראיות מקסימליות. עוד נטען, כי חלק מה"מחדלים" להם טענו המערערים, הינם מחדלים לכאוריים בלבד שכן, לדוגמה, לא היתה כל מניעה מצד המערערים - אף במסגרת הליך הערעור - לבחון מטעמם את מהות החומר החשוד כדם שנמצא על שטיח הרכב.

נטען, כי עדויות עדי התביעה היו אמינות ומהימנות וכי למעשה, לא הפנו המערערים ולו לנקודה אחת שיש בה לסתור את קביעת בית המשפט קמא. ביחס לעדותו של הפקח איל מילר נטען כי הלה אכן לא זכר בעת עדותו מי נהג ברכב אך אין הדבר אומר שבמועד האירוע לא זיהה את אותו נהג. ב"כ המשיבה הפנה לכך כי לנוכח גרסת המערערים, שהכחישו מכל וכל את כל חלקי האירוע שנצפה על ידי הפקחים, ביהמ"ש התקשה, לשון המעטה, לסייע בידם. הודגש, כי בית המשפט אינו אמור לנהל עבור נאשם, גם אם אינו מיוצג, את הגנתו ואינו אמור לקבוע את קו הגנתו.

11. עיינו עיין היטב בפסק דינו של בית משפט קמא, בראיות שהוגשו וכן בפרוטוקול הדיון. עוד נתנו דעתנו לכלל טענות הצדדים שרק עיקרן הובא לעיל. מסקנתנו הינה כי דין הערעור, על שני חלקיו, להידחות.
12. אכן, הרשעת המערערים הינה הרשעה המבוססת על ראיות נסיבתיות שכן איש מהעדים לא הבחין במי מהמערערים צד את הדורבן, אם בדריסה ואם באופן אחר. יחד עם זאת, צבר הראיות שהובא בפני בית משפט קמא אפשר ואף חייב את הרשעתם.
13. לעניין הרשעה על בסיס ראיות נסיבתיות, נקבע כי יש לבחון ראיות אלה במבחן תלת שלבי. בשלב הראשון, נבחנת כל ראיה נסיבתית בפני עצמה ועל בית המשפט לקבוע באם ניתן לקבוע על בסיסה ממצא עובדתי. בשלב השני, נבחנת מסכת הראיות כולה לצורך קביעה האם היא מערבת את הנאשם בביצוע העבירה. ובשלב שלישי מועבר הנטל אל הנאשם להציע הסבר העשוי לשלול את ההנחה המפלילה העומדת נגדו (ור' בנדון האמור בע"פ 9372/03 פון וייזל נ' מ"י, פ"ד נט(1) 745; ולגישה חלופית אשר מסתפקת בבחינה דו שלבית נפנה לע"פ 6392/13 מ"י נ' קריאף, 21.1.2015).
- עוד נקבע, כי ככל שהדברים נוגעים לשלב הראשון (קביעת הממצאים העובדתיים) יחול - בהקשר להתערבות ערכאת הערעור בממצאי הערכאה הדיונית - הכלל לפיו לא תיטה ערכאת הערעור להתערב בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה ששמעה את העדים והתרשמה מהם באופן בלתי אמצעי, אלא במצבים חריגים. לעומת זאת, נטיית בית המשפט שלערעור להתערב בממצאים הנוגעים לשלב השני ולשלב השלישי כאמור לעיל תהיה מקלה יותר שכן אין לערכאה הדיונית יתרון בנדון (ר' בנדון האמור בע"פ 2697/14 חדאד נ' מ"י, 6.9.16, פסקה 76).
14. בענייננו, לא מצאנו כל מקום להתערב בממצא כלשהו מממצאי העובדה שנקבעו על ידי בית המשפט קמא. נתנו דעתנו לכלל טענות המערערים בהקשר זה.
15. באשר לטענה כי בית המשפט קמא התעלם מעובדת אי ייצוגם של המערערים ולא סייע בידם לנוכח נתון זה - נטען כאמור, כי בית המשפט קמא לא הבהיר למערערים את זכויותיהם וכן נטען כי בית המשפט היה אמור להיות "אקטיבי" יותר בחקירת עדי התביעה. אכן, בחינת הפרוטוקול מעלה כי בית המשפט קמא היה אמור, לדוגמה, להבהיר לכל אחד מהמערערים כי הוא רשאי להימנע מלהעיד להגנתו (ור' בנדון ס' 161-162 לחסד"פ) וכן להסביר את תוצאות בחירה שכזו. ואולם, מדובר בטענה שמשקלה אינו רב, לשון המעטה, שכן המערערים לא טענו כי בחירתם להעיד (או העמדתם על מלוא האפשרויות שעמדו בפניהם בכל שלב ושלב) היתה שגויה, או גרמה להם בפועל עוות דין כלשהו. במלים אחרות, גם אם מבחינה דיונית גרידא, על בית המשפט קמא היה להקפיד על סדרי הדין ככתבם וכלשונם, בחינת ההליך כולו וכל טענה וטענה בנפרד, לא הביאה אותנו למסקנה כי נגרם למי מהמערערים עוות דין כלשהו, משלא נמצא כי קיים קשר בין הפגמים שהועלו על ידי המערערים לבין אפשרות של שינוי בתוצאת המשפט (ור' בנדון ס' 215 לחסד"פ; ע"פ 3468/07

עצמון נ' מ"י, 14.7.10; ע"פ 866/95 סוסן נ' מ"י, 27.3.96).

16. גם בהקשר לטענה כי על בית המשפט קמא היה לנקוט בגישה אקטיבית יותר בהקשר לחקירת העדים, לא מצאנו מקום להתערב.

נזכור, כי גרסת המערערים היתה כי האירוע שתואר על ידי הפקחים - כלל לא התרחש ולכל הפחות לא התרחש בנוגע אליהם. המערערים טענו, למעשה, כי "תפרו להם תיק" וכן טענו כי גרסת הפקחים שקרית. המערערים חזרו על הטענה כי משלא צולם ציד הדורבן או אירוע השלכת השק ובו פגר הדורבן מרכבם, אין בידי המשיבה הוכחה לאשמתם.

אל מול גרסה זו ניצבה לה גרסה סדורה מהימנה ואמינה של המשיבה. בית המשפט קמא התרשם באופן בלתי אמצעי מכלל עדי התביעה ומשני הפקחים בפרט. מדובר בתיאור אודות מרדף אחר רכב אחד, פיג'ו בצבע אדום, בכביש ללא תנועה בשעת לילה מאוחרת. איננו סבורים, קל וחומר לנוכח קו ההגנה שהוצג לעיל, כי יש ממש בטענות המערערים בהקשר זה.

17. משאלה הראיות שהובאו בפני בית המשפט קמא, נפנה וננתח את מסקנותיו. הוכח, כי המערערים עצרו רכבם בכביש 889 בסביבות 23:00. ליד רכבם (ורק שם), נמצאו קוצי דורבן ואחד מתוך שני המערערים (לא נקבע ממצא בנדון) נראה זורק לתוך הרכב שק. בשלב זה, עצר הטנדר ובו שני הפקחים ליד רכב המערערים, הפקח שי קורן ירד את הטנדר אולם אז החלו שני המערערים להימלט מהמקום. במהלך המרדף נראה שק נזרק מהרכב והמערערים עצרו את רכבם רק כעבור מספר קילומטרים, כאשר ברכב אין כל שק ובאחת מצריות מערכת ההיגוי של הרכב נמצאו קוצי דורבן. כאשר חזר הפקח שי קורן למקום זריקת השק הוא מצא שק ובתוכו פגר "טרי" של דורבן.

אין מחלוקת, כי כל אחד מהנתונים לעיל הינו נתון מחשיד, אך מה שחשוב לענייננו, הוא כי הצטברותם יחדיו הביאה לידי מסקנה שלכל הפחות מערבת את המערערים בביצוע העבירות שיוחסו להם ודי בכך להעביר לפתחם את הנטל להציע הסברים שעשויים היו לשלול את ההנחה המפלילה כנגדם. עיון בגרסאות המערערים - הן עת נחקרו לאחר האירוע והן אלו שהועלו על ידם בעת ההליך בבית המשפט קמא, מוליך למסקנה הברורה כי המערערים לא הרימו נטל זה.

18. האפשרויות שהועלו בהודעת הערעור המתוקנת, שובות לב ככל שתהיינה, אינן יכולות להוות תחליף לראיות שהובאו בפני בית המשפט.

נתנו דעתנו לכך כי על בית המשפט לבחון תרחישים חלופיים אפילו אין הם מתיישבים עם טענות ההגנה, אולם - וזה העיקר בענייננו - נקבע בהקשר זה כי:

" . . על ההסבר החלופי - בין אם הוצע על ידי הנאשם ובין אם הועלה ביוזמת בית המשפט - להיות מתקבל על הדעת ומבוסס במידה כלשהי על המסכת הראייתית הקיימת, ואין די בהסבר מאולץ, תיאורטי או כזה שאינו מתיישב עם השכל הישר וניסיון החיים . . . ככל שלא קיים הסבר חלופי המתקבל על הדעת, והמסקנה המפלילה נותרת בגדר המסקנה ההגיונית היחידה, ניתן להרשיע את הנאשם בהסתמך על הראיות הנסיבתיות". (עניין חדאד לעיל, פסקה 75. ההדגשה אינה במקור).

כאמור לעיל, אף לא אחד מהתרחישים שהוצגו בהודעת הערעור המתוקנת (וכן אחרים שהדמיון מאפשר להעלות על הדעת) אינו מבוסס, ולו באופן מרוחק, על המסכת הראייתית שהוצגה בפני בית המשפט קמא.

19. עוד נתנו דעתנו לטענות בנוגע למחדלי החקירה לגביהם נטען שאילו לא היו קיימים היו מאפשרים למערערים לבסס קווי הגנה נוספים. כך, נטען שהיה מקום לשלוח את הממצא על שטיח הרכב לבדיקה וכן להשוותו לפגר הדורבן. עוד נטען, כי היה מקום לבדוק באם הקוצים שנמצאו הינם אכן קוצים של דורבן. גם טענות אלה אינן יכולות להועיל למערערים. איננו סבורים כי מדובר במחדל חקירה שיש בו כדי להשפיע על הכרעת הדין. הבחינה שיש לערוך היא האם הראיות שהוצגו בפועל על ידי התביעה מוכיחות את הנטען על ידה מעבר לספק סביר ואין מקום לדרוש מהמאשימה להוכיח את טענותיה באמצעות "הראיה המקסימלית", מקום בו היא עושה כן באמצעות "ראיה מספקת" (ור' בנדון, לדוגמה, האמור בע"פ 5386/05 אלחורטי נ' מ"י, 18.5.2006). ביחס לקוצי הדורבן בצירית הרכב, סבורים אנו שדי היה בעדות פקחי הרשות, שלא נסתרה, כי אכן מדובר בקוצי דורבן ולא ב"סתם" קוצים.

20. באשר לערעור על גזר הדין, סברנו כי יש מקום לקבל ראיות - בהקשר זה בלבד - במסגרת הערעור. בנדון הוגשו מסמכים אודות חובות כספיים של כל אחד מהמערערים וכן אודות נכותו ובעיות רפואיות שונות מהן סובל המערער 1.

חרף נתונים אלה, איננו סבורים שיש מקום להקל בעונשם של המערערים.

כידוע, הלכה היא כי ערכאת הערעור אינה מתערבת בחומרת העונש שהשיתה הערכאה הדיונית, למעט במקרים חריגים בהם נפלה טעות בולטת בגזר הדין או שהעונש שנגזר על ידיה חורג באופן קיצוני מרף הענישה הנוהג בנסיבות דומות (ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מ"י, 29.1.2009; ע"פ 2062/11 בורדנבה נ' מ"י, 22.7.13).

בנדון, לא רק שלא מצאנו כי אחד מהחריגים לעיל מתקיים, אלא שעיון בפסיקה מעלה שגזר הדין תואם את הענישה הנוהגת במקרים דומים (ור' בנדון, לדוגמה, ת.פ. (שלום בית שאן) 2311/00 מ"י נ' גריב ואח', 5.12.02; ת"פ (שלום טבריה) 57275-01-12 מ"י נ' אכתילאת ואח', 10.11.14).

עוד נפנה בהקשר זה לחוות דעתו של ד"ר סיימון נמצוב מרשות הטבע והגנים שהוגשה בבית המשפט קמא (ת/9) ופירטה את מצבה הקשה של אוכלוסיית הדורבנים בארץ, בין היתר כתוצאה מציד בלתי חוקי. צוין, כי בעבר היה

הדורבן מצוי בשטחים פתוחים בכל רחבי הארץ אולם אוכלוסיית הדורבנים הצטמצמה עד מאוד ובשנת 1996 נאסר כליל הציד של חיה זו.

לכן, על בית המשפט להעביר מסר חד משמעי כי מי שעוסק בציד בלתי חוקי - דינו לענישה משמעותית. במקרה דנן ומשלא הוגש ערעור על קולת העונש לא נתערב בגזר הדין. נציין כי העונש אינו נוטה לצד החומרה ובוודאי שלא במידה המצדיקה התערבות ערכאת הערעור, נוכח הפגיעה בערכי שמירת הטבע שעליהם בא החוק לשמור.

21. לעניין תשלום הקנס, ינהגו המערערים בהתאם להחלטת בית המשפט מתאריך 3.8.16 במסגרת בקשתם לעיכוב ביצוע רכיב עונשי זה.

ניתנה היום, כ"ב אלול תשע"ו, 25 ספטמבר 2016, במעמד באי כח הצדדים והמערערים.

א. פורת, שופט

י. ליפשיץ, שופט

**י. אלרון - נשיא
[אב"ד]**